

OSMANLI HUKUKU 4.BASKI DOĞRU-YANLIŞ CEDVELİ (24.9.2017)

Sayfa/Paragraf/Satır	Yanlış	Doğru
23/13	Gâiblik	Mefkudluk
87/5/7	Büveyhler de	Büveyhler de Şii-Zeydi olup
91/1/son	verildi.	verildi. Osmanlı siyasi ve hukukî müesseselerinin çoğunun, Bizans'tan kopya olduğuna ve Osmanlı Devleti'nin adeta III.Roma İmparatorluğu sayıldığına dair iddia pek de gerçekçi değildir. Bizans müesseselerinin tesiri mevzu bahis olmadan evvel de güçlü siyasi ve hukukî teşekküle sahip Müslüman Türk devletleri vardı. Osmanlı Devleti, Bizans'ın değil, Selçuklu Devleti'nin devamıdır ve onun müesseselerinin tesiri altındadır. Selçuklu Devleti ise Abbasi modeline göre kurulmuş; eski Türk devlet teâmülleri ile bu modeli ustaca mezcutmeye muvaffak olmuştur. Medine'de kurulan İslâm devletinin, İran'ın fethiyle Sasani siyaset geleneğinden tesir gördüğü; bilhassa divanların teşekkülünde göze çarpar. Abbasi Devleti'nde komşu medeniyetlerin tesiri daha rafine bir hal almıştır. Devlet adamlarının tayin, terfi ve taltifinde hil'at giydirmek; sarayda harem aşası istihdam etmek; hükümdardan tahta çıkışında askere cülûs bahşisi vermek gibi âdetlerin menşei, Abbasilere kadar uzanır. Osmanlı Devleti'nde bilhassa Sultan Fatih'ten sonra Bizans tesirinden bahsedilir. Tımar, aşar, vakıf gibi müesseseler; iki defterdar ve iki kazasker gibi memuriyetler; ateş istidasi gibi teşrifat kaidelerinin Bizans'tan alındığı iddia edilir. Bu iddia daha ziyade Türklerin tarihte sadece askerî bir rol oynadığına dair, müstesnakların tezahürüdür. Tarih ve coğrafya itibarıyla yakın kültürlerin birbirine tesiri gayet tabiidir. Evvelki İslâm devletlerinde yer alan bu gibi müesseselerin, Bizans'ta da benzerinin olması, bir şey ifade etmez. Bizans müesseselerinin tesiri mevzu bahis olmadan evvel de güçlü siyasi ve hukukî teşekküle sahip Müslüman Türk devletleri vardı. Osmanlı Devleti, Bizans'ın değil, Selçuklu Devleti'nin devamıdır. Selçuklu Devleti ise Abbasi modeline göre kurulmuş; eski Türk devlet teâmülleri ile bu modeli ustaca mezcutmeye muvaffak olmuştur. Osmanlı Devleti, eski Türk devlet telakkisiyle, İslâm İmparatorluğu'ndaki siyasi ve hukukî modelin ustaca harmanlandığı ve asırlarca kendi geleneği içinde ihtiyaçlar çerçevesinde tekâmüle uğramış bir sisteme sahiptir. Fuad Köprülü'nün Bizans Müesseselerinin Osmanlı Müesseselerine Tesiri adında meşhur bir eseri vardır (İstanbul 1981). Osmanlı Devleti ile Bizans, birbirine benzer hususiyetlere sahip birer imparatorluk olabilir. Ama kuruluş ruhu, misyonu, adalet telakkisi, müesseselerin işleyişi ve sair hususlarda birbirinin devamı olmak şöyle dursun, yakın bile değildir. Padişahları, ne Sultan-ı İklim-i Rum unvanını taşımaları, ne de bilhassa romantik İtalyanlarca Roma İmparatoru olarak lanse edilmiş olması bir şey ifade eder. Türkiye Cumhuriyeti, Osmanlı Devleti'nin devamı olmadığı gibi; Osmanlı Devleti'nin de Bizans'ın devamı değildir.
98/2/8	için	ve o zamanki oryantalist tedkiklerde de subjektif davranmak yaygın olduğu için,
112/2/son	36)	36; Haşr: 7)
142/4/son	yakındır.	yakındır.İran'da hükümet kurup, X ve XI.asırda Bağdad'daki halifeye esir muamelesi yapan Büveyhler, Zeydi idi.
145/4/8	selefin	selefin (ilk devir âlimlerinin)
153/4/9	58	59
155/1/5	uygun	dinen münasip
200/3/4	ecr-i misle	ecr-i misle (emsallerin aldığı ücret)
217/2/1	Emevilerden Abdülmelik'in, Abbasi halifelerinin,	Emevilerden Mervan'ın, Abbasi halifesi Seffah'ın,
226/8/4	uygun	makama münasip
228/2/9	fâsik olması	fâsik olması (alenî büyük günah işlemesi)
234/dp223/6	Girayları	Girayları veya Konya çelebisini
320/2/7	yatırdı.	yatırdı; bu cihete askerî sınıftan sayılıp, icabında Divan-ı Hümâyun'da muhakeme olunurdu.
322/5/4	veriliyordu.	veriliyordu. Ayrıca ruhânî reislere maaş bağlanıyordu. Meşrutiyet meclisinde Rum, Ermeni ve Yahudi milletinin mebus kontenjanı vardı.
322/7/1	Rum	Bu devirde Yunan, Bulgar, Sırp ve Romen kiliseleri, Patrikhane'den ayrıldı. Rum millet pozisyonundaydı.
322/7/3	azınlık durumundaydı.	1912-1914 arası Ege, Pontus ve Trakya'daki Rum nüfusun çoğu tasfiye edildi.
323/2/1	Bu devirde Yunan, Bulgar, Sırp ve Romen kiliseleri Fener Patrikhânesi'nden ayrıldı.	
323/4/7	İstanbul Patriklığı, Türkiye'deki Ermenilerin dini işleriyle alakadar olmak üzere varlığını devam ettirdi.	1916'da Patrikhane kapatılarak, millet merkezi Kudüs'e taşındı. Mütareke devrinde eski hâle döndü.
363/4/2	sâkinlerinden	sâkini âkil, bâliğ, hür erkeklerden
367/3/11	Mamafih	Ablacak
372/6/2	Yetimlerin	Her çeşit hakkı sahibine vermek; şer'i hadleri icrâ etmek; yetimlerin
372/6/5	tayin etmek	tayin etmek; muayyen memuru bulunmadığı zaman zekât ve haraç toplamak
381/dp300/2	ellilerden	ellilerden
383/6/son	anlatılır.	anlatılır. Uzaktaki şahıhlerin dinlenmesi de bu yolla olur.
385/1/6	muamelelere ve hâdiselere itbala	muamele ve hâdiselerden hakkıyla haberdar olması
385/2/son	suçtur.	suçtur. Şâhid, yol parası ve mahrum kaldığı kazancı talep edebilir.
385/4/4	aranmaz.	aranmaz. Fetvâhâne, 20 kişiden az kimsenin haberini tevâtür saymazdı.
388/4/son	mecburdur.	mecburdur. İki tarafın aralarında anlaşarak nizâyî ortadan kaldırmaları mümkündür. Buna sulh akdi denir. Hâkimin dâvâyı ihkâmle abğlamadan evvel tarafları sulha advet etmesi tavsiye edilir. Mesela bir kimsenin, birine sattığı bir malın semeni olan 1000 kuruşu dâvâ ettiğinde, bilahare "800 kuruşu sulh oldum" dese, karşı taraf da kabul etse, sulh akdi in'ikad eder. Yüz kuruş alacağı dâvâli inkâr edip, mukabilinde bir top kumaş verse, dâvâci da kabul etse, sulh meydana gelir. Bu beyan bağlayıcıdır, dönülemez. Bununla borçtan İbrâ hâsil olur.
402/7/son	hacredilebilir.	hacredilebilir. Mecelle'de de böyledir.
403/3/son	gerekir.	lazımdır. Câhil tabib, insanlara bâtil hileler öğreten müftî-i mâcin, hileli ifas eden tâcir, büyücu gibi kişiler de hacredilir.
415/5/son	faydalanabilir.	faydalanabilir. Lehdan kalmayan vakıf, Hanefî'de fakîfere verilir.
415/8/1	bir	müddetli veya müddetsiz, bir veya daha çok
421/1/son	edebilir.	edebilir. Zamanla hiç ihtiyaç yokken nice icâre-i vâhîdli vakıflar icâreteynli hâle getirilmiş; bazılarını yaptıkları vakıflarda icâreteyn usulünü şart koşmuşlardır.
422/3/son	kalmadı.	kalmadı. [Vakıf gedikler için Eşya Hukuku kısmına bakınız.]
427/8/son	edilmiştir.	edilmiştir. Müşterek köleyi bir efendi azatlamada, tamamen azatlanmış sayılır; diğer efendilere hisselerini çalışarak öder. Yani köleye dair hükümler, kölenin lehine tefsir edilir.
428/5/son	vazgeçebilir.	vazgeçebilir. Vasiyetle azatlamada, kölelerin kıymeti terekenin 1/3'ünden çıkmıyorsa, köle yine azatlanmış sayılır; kalan kısmı çalışarak vârislere öder.
448/son/son	uygun	münasip (erkeklerle kanışık olmayan)
448/11/3	(âilesi bilinmeyen)	(terkedilmiş)
449/dp320/son	alamaz.	alamaz. Lakî, hür, kilise, havra veya tamamen gayrimüslimlerle meskûn mahalde bulunmamışsa müslüman sayılır. Nafakası beytümale aittir.
456/5/1	Gâiplik	Mefkudluk
456/6/2	ve Şâfi	Ablacak
456/6/3	gâip ve	Ablacak
456/6/6	Mefkudun	Normal şartlarda kaybolmuşsa
456/6/11	verilmiştir.	verilmiştir. Zira herkesin hâli bir olmaz.
456/7/1	hâkim tarafından verilen karardan, mefkud	kâdiya mürâcaat edilerek
456/7/5	Muharebe bahis mevzuu olmaksızın dârülharbe kaybolmuşsa, zevcesi ancak nafakadan acz sebebiyle tefrik talep edebilir.	Fakat Hanefî hukukçular kadını konuyarak, normal şartlarda kaybolan mefkuddan zevcesinin tefriki için, Mâlikî'ye göre fetvâ vermişlerdir.
457/2/1	Kocanın	Şâfi ve Hanbelî'de de mefkudun ölümüne hükmedilince, zevcesi vefat iddeti bekler. Mefkud sağ olarak çıkp gelirse, ister iddetini müteakip zevcesini geri alır; isterse 2.nikâha razı olur.
457/2/	Nafaka	Mâlikî'de, nafaka
	Muharebe olmaksızın dârülharbe kaybolmuşsa 70 yaşını doldurmuşsa; değilse kadın ancak nafaka veya iffet korkusuyla talâk isteyebilir. Şâfi'de takdir	ablacak

OSMANLI HUKUKU 4.BASKI DOĞRU-YANLIŞ CEDVELİ (24.9.2017)

	hâkime bırakılmıştır. Hanbelî'de tehlikede kaybolmuşsa 4 sene; yoksa 90 yaşa kadar beklenir. Hayatta ise, hac, maiyet temini ve cihad müstesnâ, kadına zarar vermek için dönmüyorsa 4 ay, değilse 6 ay sonra tefrik edilebilir.	
459/4/4	teyzeye verilir	teyzeye, sonra halaya verilir. Bunlar yoksa asabeye, sonra zevülhama intikal eder. Aynı derecede birkaç tane varsa, en yaşlısı tercih olunur.
460/2/son	denir.	denir. 1926'dan evvel ölenlerin mülkleri ve 1925'ten evvel ölenlerin mirî arâzisi, şimdî bile taksim edilecek olsa, Osmanlı hukuku nazara alınacaktır.
460/6/5	İmam Ebû Hanîf'e göre kazaen düşerler. İmam Ebû Yusuf ile İmam Muhammed'e göre düşmezler. Bunun neticesi şudur ki, bu borca kefil varsa, alacaklı borçlu ölse ve terikeden ödenemese bile, borcu kefiliden isteyebilir.	kefil yoksa veya terikeye yeni bir mal eklenmemişse hukuken düşerler.
461/6/4	Rehin, alacak, kısas ve diyet hakkı gibi bazı haklar ise vârislere intikal eder. Şu'fa, muhayyerik gibi haklar intikal etmez.	Satış akdinde hapis hakkı; rehni hapis; vâsıf, tayin ve ayıp muhayyerliği; diyet, kısas vârislere intikal eder. Şu'fa; şart ve gabin muhayyerliği; kira, âriyet, hibeden rücu; velâyet; vesâyet; kazf haddinde talep hakkı intikal etmez.
466/3/6	paylaşırlar.	paylaşırlar. Bu halde 2 veya daha çok hala olsa bile miras alırlar.
466/3/son	olamaz.	olamaz. Kız veya oğulun kızının hissesi 2/3'ü aşamaz. Oğulun kıza, aynı derece veya daha aşağıda oğulun oğulu ile beraberse asabe olur. Oğulun kıza, daha aşağı derecede oğulun kıza ile beraberse, 2/3, diğeri 1/6 alır. Daha aşağı derecedeki oğulun kıza düşer.
467/7/son	olamaz	olamaz. Kız veya oğulun kızının hissesi 2/3'ü aşamaz. Oğulun kıza, aynı derece veya daha aşağıda oğulun oğulu ile beraberse asabe olur. Oğulun kıza, daha aşağı derecede oğulun kıza ile beraberse, 2/3, diğeri 1/6 alır. Daha aşağı derecedeki oğulun kıza düşer.
467/9/4	Asabeden oğul babaya tercih edilir. Dede ve amca olsa, dede tercih edilir. Amca ve Amca oğulu olsa, amca tercih edilir. Ana-baba bir amca ile baba bir amca olsa, ana-baba bir amca tercih edilir.	Asabeden oğul, babaya; dede, amcaya; amca, amca oğluna; anne-baba bir amca, baba bir amcaya tercih edilir.
467/9/son	verilir.	verilir. Eshâb-ı ferâizden olmayan kadınlar, kardeşleri asabe olsa da, vâris değildir. Amca ile beraber hala gibi.
478/6/2	Sahibine	Zıyan olacak veya gâsp edilecekse, almak vâcibdir. Sahibine
487/1/1	durumuna geldi.	hâline geldi; hatta hazine-i evkaftan bir gedik alıp, mülk sahibine karşı hak iddia etmeye başladı.
487/1/5	üzerine gediklerin sahası daraltılmış	üzerine 1861'de gedik senedi verilmesi yasaklanmıştır;
495/1/10	arttırılmıştır:	arttırılmıştır. Sırayla:
511/3/5	edilir.	edilmeden gâsibin mülkü olmaz.
511/4/6	Bina arsadan kıymetli ise, gâsib arsanın kıymetini ödeyerek mâlik olur.	atılacak
521/7/son	benzer.	benzer. Sahih satış diyenlere göre, başkasına satılabilir; satıcı veya başkasına kiralanabilir.
522/7/1	semenin ödenmesini;	semen
522/7/2	akid geçersiz olmak	akdim feshi
523/3/son	fâsiddir.	fâsiddir. İ.Hıyarü'l-Keşfi Hâl Müşteri malın nerede olduğunu bilmiyip, akidden sonra öğrense, dilerse akdi fesheder; dilerse oradan kabzeder.
531/6/1	Yani bir şarta veya zamana ta'lik edilebileceği gibi, takyidi şarta da bağlanabilir. Mesela "Filan tâcir buraya gelirse, benim şu atımı satmak üzere seni vekil ettim!" deyip vekil de kabul etse, o tâcir gelirse, vekil o mali satabilir; gelmezse satamaz. "Şu saatimi bin kuruşa satmağa seni vekil ettim" dese, vekil o saati bin kuruştan aşağı satamaz.	Mutlak vekil, dilediği gibi hareket eder; mesela o mali dilediği fiyatla alır. Bana bir at al! sözü mutlak; Şu renkte, şu vasıfta, şu fiyata at al! sözü şartlı vekâlettir.
532/9/3	Alacak ve urüz (hayvan dışında menkuller) sermaye olamaz. Bunlar ve binâ önceden müşterek bulunursa, İmam Muhammed'e göre sermaye olabilir. Akid	Akid şirketi, emvâl, a'mâl ve vücûh olarak üç kısımdır. Her biri de mufâvada ve inân şeklinde kurulabilir. Böylece akid
549/2/3	Bu savaş sonunda toplanan Paris Konferansı'nda Avrupa devletleri, dünya süper güç liginde kabul ettikleri	Harbin ardından sulh esaslarına dair imzalanan Viyana Protokolü'nde
555/6/4	Ancak kanunnâmenin	Böylece Arâzi Kanunnâmesi'nin mirî arâzi kısmı meriyetten kalkmış oldu. Kanunnâmenin
559/3/6	kılınmıştır.	kılınmıştır. . Ürdün medenî kanununda da böyledir.
568/313	heyet-i vükelâ ile meclise aittir. Meclis âzâları, ancak kendi vazifeleriyle alâkalı kanun teklif edebilir.	Heyet-i Vükelâ ile Heyet-i Meb'usan ve Heyet-i Ayâna aittir.